

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА

27 август 2021 г. – Вариант 2

МОДУЛ 1

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Кои две геосфери основно си взаимодействат за образуване на причудливи форми в пещерите?

- А) атмосфера и хидросфера
- Б) литосфера и хидросфера
- В) литосфера и педосфера
- Г) биосфера и литосфера

Източник: <https://en.wikipedia.org>

2. Кой от процесите е характерен за атмосферата?

- А) Образуване на мощна купеста облачност.
- Б) Изригване на горещи минерални извори.
- В) Образуване на наносни острови в реките.
- Г) Образуване на дълбоки вулканични езера.

3. Защо климатът по крайбрежието на континентите обикновено е по-влажен, отколкото във вътрешността им?

- А) Географската ширина по крайбрежието е най-голяма.
- Б) Надморската височина по крайбрежието е най-малка.
- В) Океаните са най-големият източник на водни пари.
- Г) Количеството слънчево греене по крайбрежието е най-голямо.

4. В кой климатичен пояс се намира станция със средна годишна температура на въздуха +10°C?

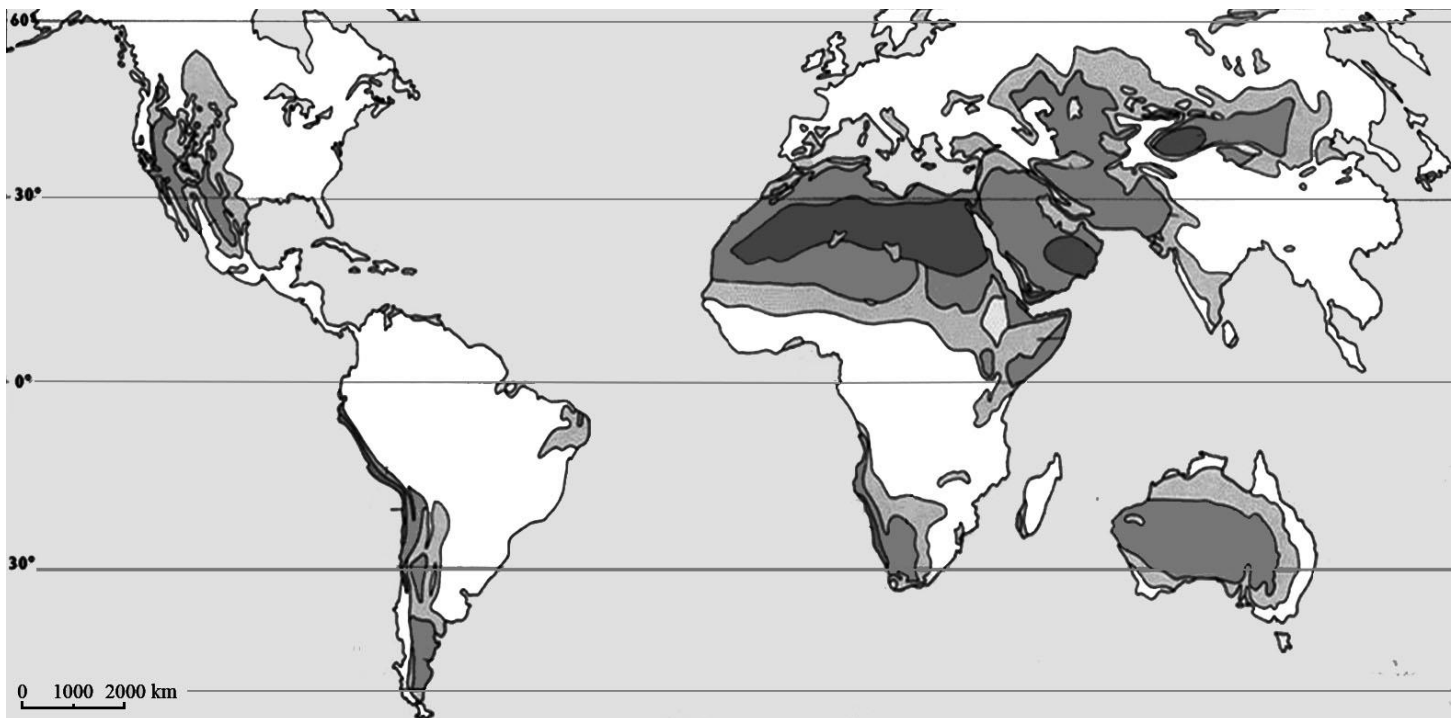
- А) в екваториалния климатичен пояс
- Б) в северния тропичен климатичен пояс
- В) в умерения пояс между 40° и 50° с. г.ш.
- Г) в южния полярен климатичен пояс

5. Защо солеността на океанската вода на повърхността е най-висока около тропиците, а не около Екватора?

- А) Около тропиците се вливат много пълноводни реки.
- Б) Около тропиците духат постоянни пасатни ветрове.
- В) Около Екватора има ниско атмосферното налягане.
- Г) Около Екватора падат ежедневни поройни дъждове.

6. С кое ще допълните заглавието на картата, така че то да е вярно: „Карта на териториалното разположение на ..... в света .“

- А) високопланинските територии
- Б) най-гъсто населените региони
- В) пустините и полупустините
- Г) иглолистните гори в тайгата

Източник: <https://pubs.usgs.gov/gip/deserts/what/world.html>

7. За част от коя природна зона говори в изказването си френският президент Еманюел Макрон пред организацията Г-7: „Нашата къща гори. Буквално. Амазония - белият дроб на нашата планета, който произвежда 20% от нашия кислород, е в пламъци.“?

- А) екваториалните гори
- Б) степите и лесостепите
- В) тундрата и лесотундрата
- Г) арктичните пустини

8. Кой проблем възниква в резултат на високия естествен прираст на населението в развиващите се страни?

- А) застаряване на населението
- Б) изхранване на населението
- В) недостиг на работна сила
- Г) увеличаване на възрастта за пенсиониране

9. Разгледайте таблицата и отговорете на въпроса: В кой регион нарастват случаите на незаконно преминаване на границите в Европа за периода 2014 – 2018 г.?

Брой на случаите на незаконно преминаване на границите в Европа за периода 2014 – 2018 г. (в хиляди)

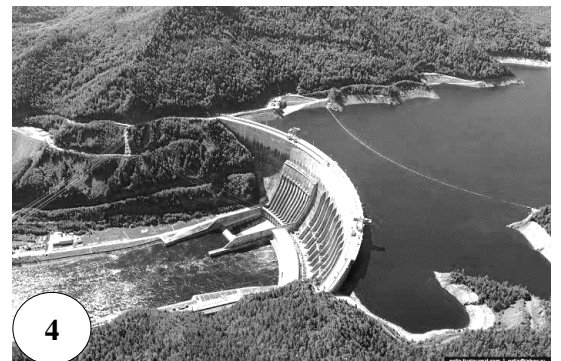
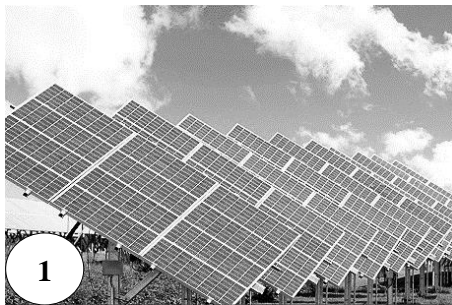
Регион	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Западно Средиземноморие	0,6	0,6	0,8	1,9	3,3
Централно Средиземноморие	14	13	15	10	3
Източно Средиземноморие	4	74	15	4	4
Западни Балкани	4	64	11	1	0,4

Източник: Frontex

- А) Западно Средиземноморие
- Б) Централно Средиземноморие
- В) Източно Средиземноморие
- Г) Западни Балкани

10. На кое изображение е представен добивът на електроенергия от *изчерпаеми*, но *възобновяеми* ресурси?

- А) 1
- Б) 2
- В) 3
- Г) 4

11. Коя стопанска дейност се развива най-бързо в последните десетилетия и привлича чуждестранни инвестиции в островните държави на Океания?

- А) горско стопанство
- Б) туризъм и сърфинг
- В) добив на диаманти
- Г) автомобилостроене

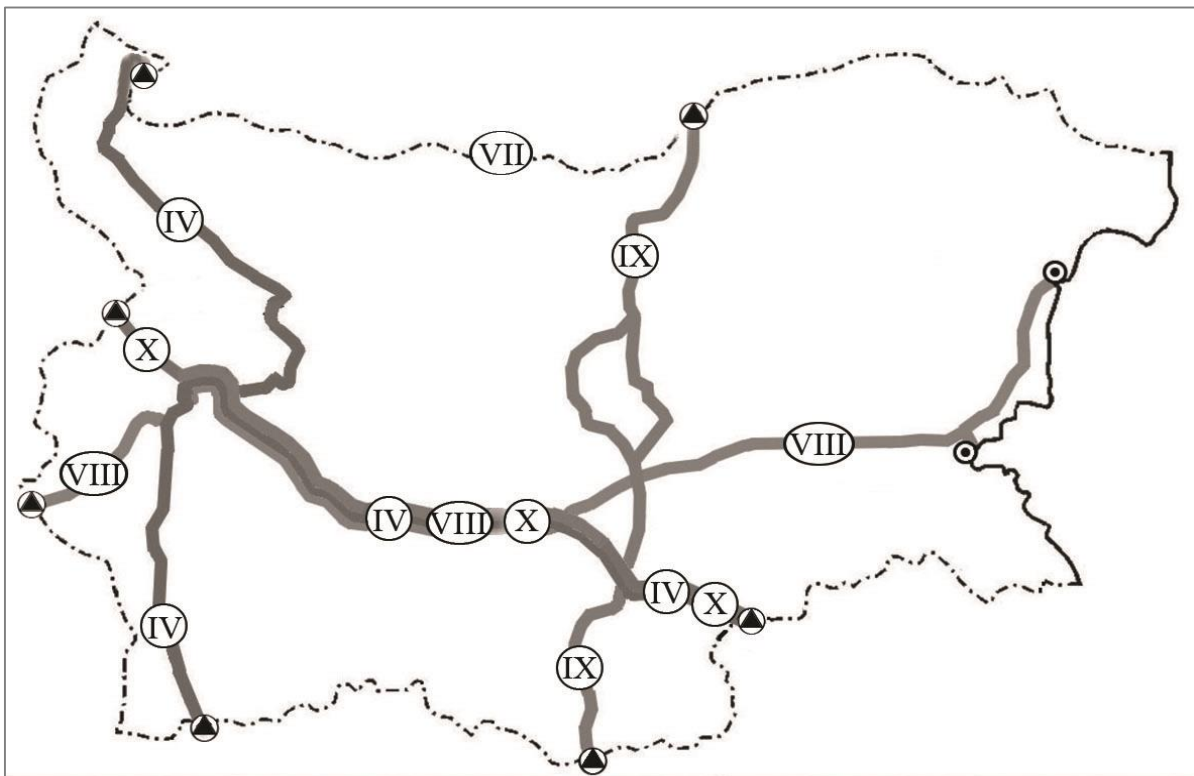
12. В кой регион машиностроенето е представено от малки предприятия или изобщо не е развито?

- А) Североамериканския
- Б) Западноевропейския
- В) Южноамериканския
- Г) Източноафриканския

13. По картосхемата на европейските транспортни коридори на територията на България определете кои са входно-изходните ГКПП на коридор № 9.

- А) Калотина – Капитан Андреево
- Б) Гюешево – Бургас/Варна
- В) Русе – Маказа
- Г) Видин – Кулата

Европейски транспортни коридори, преминаващи през територията на България

Източник: <http://www.api.bg>

14. По таблицата определете колко километра е дължината на българската граница с държави от ЕС.

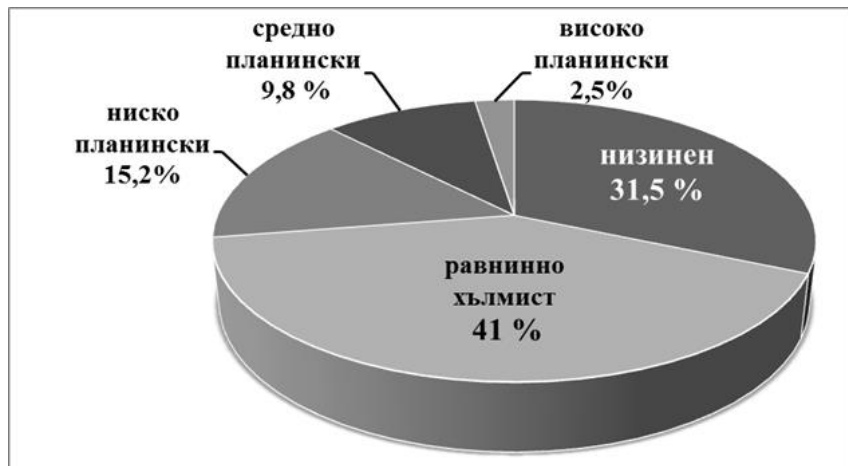
- А) 609 km
- Б) 752 km
- В) 2245 km
- Г) 1102 km

Граници на България (в km)				
Граница с/със	Общо	Сухоземна	Речна	Морска
Румъния	609	139	470	-
Черно море	378	-	-	378
Турция	259	133	126	-
Гърция	493	429	64	-
Северна Македония	165	165	-	-
Сърбия	341	315	26	-
Общо:	2245	1181	686	378

Източник: НСИ

15. Разгледайте кръговата диаграма за разпределението на територията на България по височинни пояси. Колко процента общо от територията е *неизползваема и ограничено* използваема за отглеждане на земеделски култури?

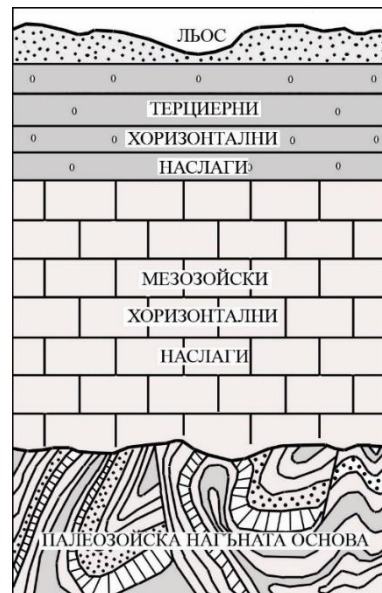
- А) 31,5%
- Б) 41,0%
- В) 72,5%
- Г) 12,3%

16. Разгледайте схемата. *Значителни* запаси от кои полезни изкопаеми определя геоложкият строеж на Дунавската равнина?

- А) оловно-цинкова и уранова руда
- Б) каолин, гипс и каменна сол
- В) антрацитни въглища и злато
- Г) желязна руда и медна руда

Геоложки строеж на Дунавската равнина

17. В коя климатична област на България всички средни месечни температури са над +1°C, а средните юлски температури са най-високи в страната?

- А) умереноконтинентална
- Б) преходна
- В) континентално-средиземноморска
- Г) планинска

18. Какъв тип речно подхранване е характерно за по-голямата част от реките в България?

- А) ледниково
- Б) карстово
- В) смесено
- Г) дъждовно

19. Анализирайте таблицата за вододайност на териториите по височинни пояси в България. Определете територията с *най-голяма* вододайност.

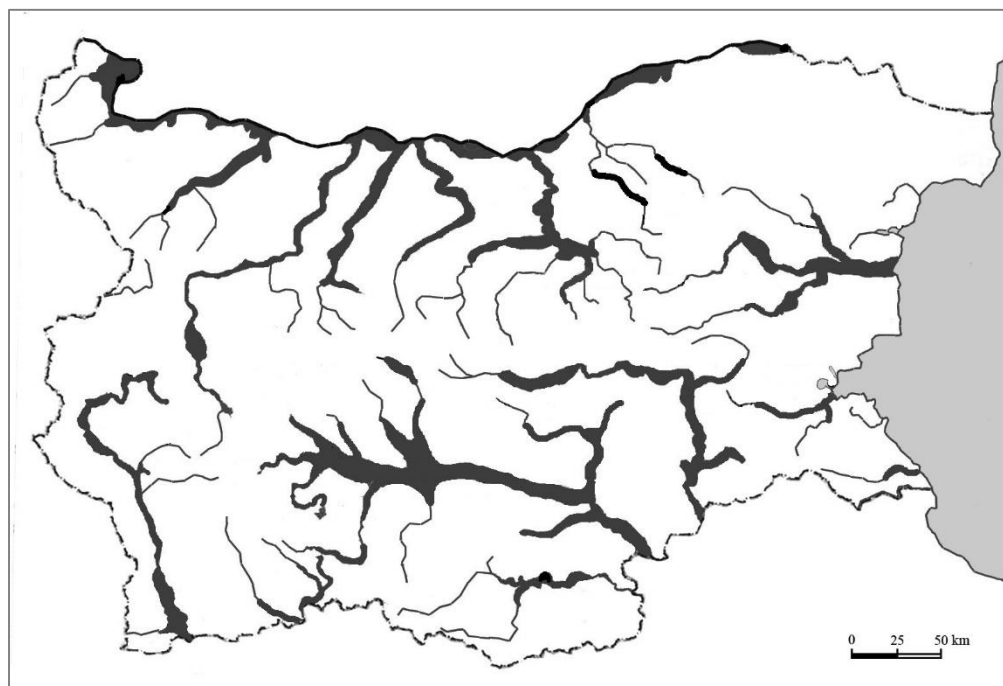
- А) Дунавска равнина
- Б) Източен Предбалкан
- В) Странджа и Сакар
- Г) Пирин и Славянка

Вододайност на територията по височинни пояси (l/sec/km²)

Височинни пояси (m)	Вододайност (l/sec/km²)
Низинно - равнинен (до 600 m)	от 1 до 5
Нископланински (600 m – 1000 m)	от 5 до 10
Среднопланински (1000 m – 1600 m)	от 10 до 20
Високопланински (над 1600 m)	над 20

20. Какви почви са формирани в териториите около реките, означени в тъмносиво на карта на България?

- А) алувиално-ливадни
- Б) планинско-ливадни
- В) кафяви горски почви
- Г) черноземни почви

Източник: https://www.bfsa.bg/userfiles/files/pesticidi/DEO_NPDUUP_NTR_20122019.pdf

21. Коя от реките в България има средиземноморско климатично влияние върху оттока?

- А) Искър
- Б) Янтра
- В) Камчия
- Г) Арда

22. Коя природна област в България има меридионално разположение от север на юг?

- А) Дунавска равнина
- Б) Старопланинска област
- В) Краищенско-Средногорска област
- Г) Българско черноморско крайбрежие

23. От коя природна област е снимката на триграничната пирамида на вр. Тумба?

- А) Старопланинска област
- Б) Краищенско-Средногорска област
- В) Тракийско-Странджанска област
- Г) Рило-Родопска област

Източник: <https://geograf.bg/bg>

24. Кой природен риск е с реална опасност на проява в България?

- А) обширна пясъчна буря над Лудогорието
- Б) образуване и падане на лавини в Рила и Пирин
- В) вулканично изригване в Предбалкана
- Г) висока приливно-отливна вълна в Черно море

25. С най-благоприятна демографска ситуация е:

- А) Западна Дунавска равнина
- Б) котловините на Краището
- В) Източни Родопи
- Г) Странджа планина

26. Кое твърдение се отнася за градовете Русе, Свищов и Видин?

- А) Тези градове са с римски произход.
- Б) Тези градове са черноморски.
- В) Тези градове са областни центрове.
- Г) Тези градове са с население над 100 хиляди души.

27. За околностите на кой град е типично отглеждането на земеделската култура от изображението?

- А) Габрово
- Б) София
- В) Смолян
- Г) Мелник

28. Коя е *основната* причина една от най-мощните ТЕЦ в България да се изгради край град Варна през 1964 година?

- А) Близо е до Добруджанския въглищен басейн.
- Б) Има възможност за внос на въглища по море.
- В) Има достатъчно технологична вода наблизо.
- Г) В района има достатъчно квалифицирани кадри.

29. Центровете за производство на кои продукти са показани на картосхемата?

- А) порцеланови и фаянсови изделия
- Б) цимент, вар и тухли
- В) фармацевтични изделия
- Г) цветни и черни метали

30. Североизточният и Югоизточният региони имат редица общи стопански белези. Коя стопанска характеристика се отнася *само* за Югоизточния регион?

- А) Структуроопределящата стопанска дейност за региона е рафинирането на петрол.
- Б) Добре развит в региона е морският транспорт, функционира модерен пристанищен комплекс.
- В) В региона има изградена съвременна, високодоходна туристическа инфраструктура.
- Г) Най-големият град на региона изпълнява важни образователни функции – изградени са висши учебни заведения.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**

27 август 2021 г. – Вариант 2

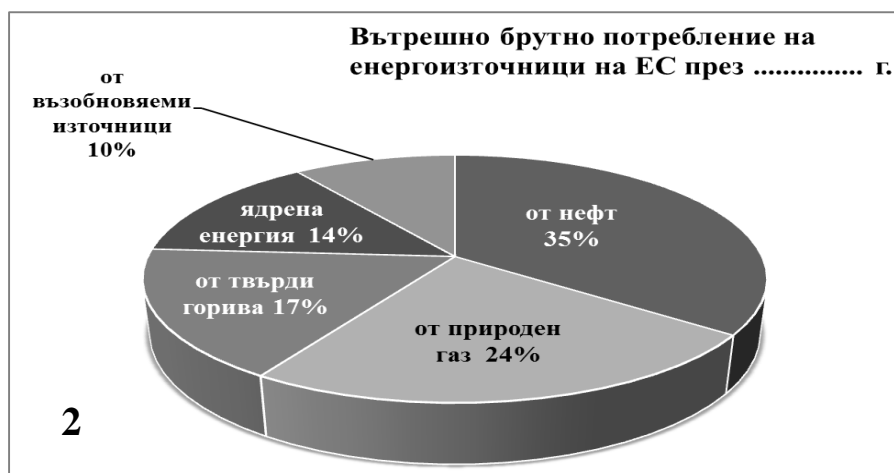
МОДУЛ 2

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободни отговори!

31. В свитъка за свободните отговори напишете името на регионалната международна организация, пред седалището на която през 2020 г. се веят 28. флага на държавите членки, а в началото на 2021 г. те са 27.

32. Разгледайте двете кръгови диаграми за потреблението на енергоизточници в ЕС за 2011 г. и 2030 г. (прогнозно). В свитъка за свободните отговори напишете коя от диаграмите (1. или 2.) показва прогнозното потребление на енергоизточници през 2030 г.

Източник: Европейска комисия

33. В свитъка за свободни отговори напишете кои две държави използват хидротехническите съоръжения, изградени по водния път на езерата Горно, Мичигън, Хюрън, Ери, Сейнт Клер и Онтарио.

WWW.STANININOMETALDICO.DFL.COM

34. През лятото абитуриенти възнамеряват да опознаят България. В свитъка за свободните отговори напишете името на *региона*, в който те ще посетят обектите от изображенията.

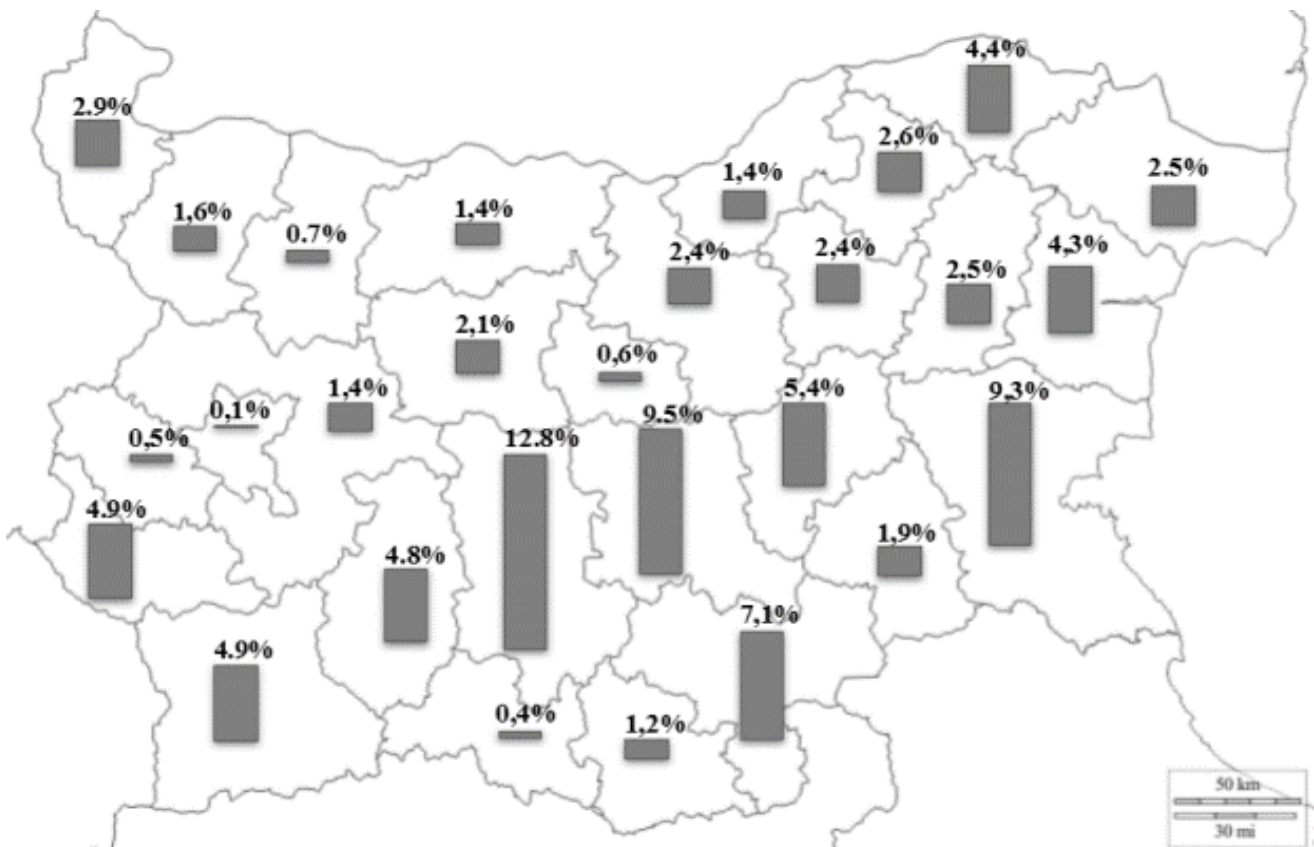

35. В свитъка за свободните отговори напишете природната област, в която се намира биосферен резерват „Сребърна“.

36. Разгледайте картата. В свитъка за свободните отговори напишете буквата на подусловието и срещу нея името на:

- А) административната област, която е с *най-висок* дял на площите
- Б) административната област, която е с *най-нисък* дял на площите
- В) две *съседни* административни области в Южна България с *равен* дял на площите
- Г) регионът, чиито области *формират най-малък* дял на площите с трайни насаждения

Относителен дял на площите с трайни насаждения в България по области

На практическите задачи 37. и 38. вкл. отговорете в свитъка за свободните отговори!

37. Практическа задача по география на света

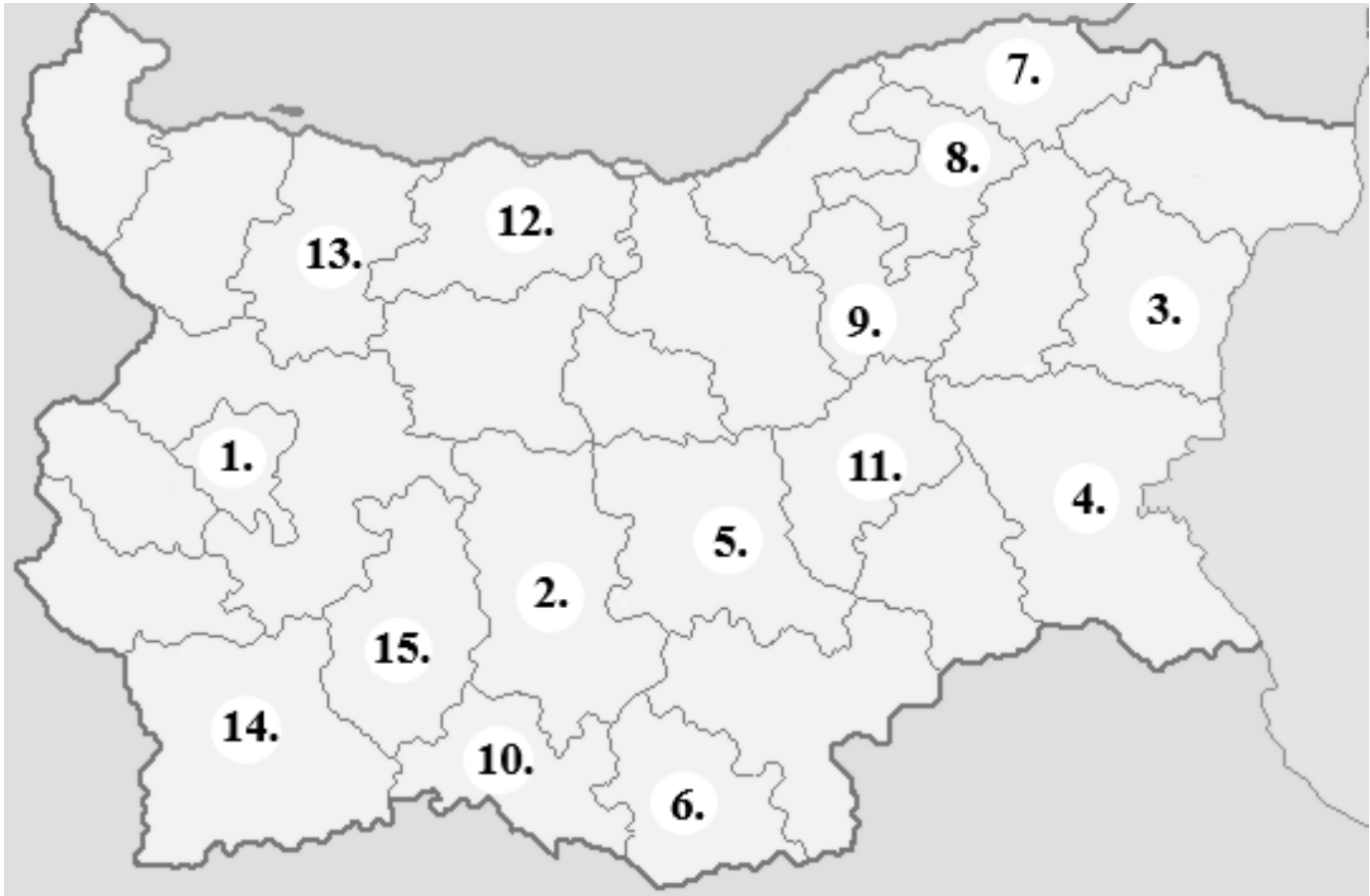
В свитъка за свободните отговори срещу номера от 1. до 10. вкл. напишете имената на държавите с най-голямо производство на царевица в света през 2018 г.

Източник: <https://ourworldindata.org/agricultural-production>

38. Практическа задача по география на България

В свитъка със свободните отговори запишете: срещу номера от 1. до 5. вкл. областите с най-голям брой на населението през 2019 г.; срещу номера от 6. до 10. вкл. областите с най-висок дял селско население през 2019 г.; срещу номера от 11. до 15. вкл. областите с най-висока стойност на отрицателен механичен прираст през 2019 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**

27 август 2021 г. – Вариант 2

МОДУЛ 3

Време за работа – 120 минути

Писмената разработка напишете в свитъка за свободните отговори на предвиденото за това място!

Географско положение на България

А) Същност, особености и оценка на географското положение на България

- Астрономическо
- Природногеографско
- Икономогеографско
- Политикогеографско

Б) Промени в държавните граници и големина на територията

- Териториални промени
- Големина на територията

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**

27 август 2021 г.

ВАРИАНТ № 2

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	Б	1
2.	А	1
3.	В	1
4.	В	1
5.	Г	1
6.	В	1
7.	А	1
8.	Б	1
9.	А	1
10.	Г	1
11.	Б	1
12.	Г	1
13.	В	1
14.	Г	1
15.	Г	1
16.	Б	1
17.	В	1
18.	В	1
19.	Г	1
20.	А	1
21.	Г	1
22.	Г	1
23.	Г	1
24.	Б	1
25.	В	1
26.	А	1
27.	Г	1
28.	Б	1
29.	В	1
30.	А	1

31. Европейски съюз (ЕС)	1 т.
32. диаграма 1	2 т.
33. САЩ и Канада	2 т.
34. Южен централен регион	2 т.
35. Дунавска равнина	2 т.
36. А) Пловдив (Пловдивска област)	1 т.
Б) Област София-град	1 т.
В) Кюстендил (Кюстендилска област) и Благоевград (Благоевградска област)	2 т.
Г) Северозападен регион	2 т.

37. Практическа задача по география на света - 10 точки

1. Китай	6. Русия
2. САЩ	7. Индия
3. Канада	8. Украйна
4. Мексико	9. Аржентина
5. Бразилия	10. Индонезия

38. Практическа задача по география на България - 15 точки

1. София-град
2. Пловдив
3. Варна
4. Бургас
5. Стара Загора
6. Кърджали
7. Силистра
8. Разград
9. Търговище
10. Смолян
11. Сливен
12. Плевен
13. Враца
14. Благоевград
15. Пазарджик

Писмена разработка върху география на България – 30 точки

Географско положение на България

А) Същност, особености и оценка на географското положение на България

- **Астрономическо** **4 точки**
- **Природногеографско** **6 точки**
- **Икономогеографско** **6 точки**
- **Политикогеографско** **4 точки**

Б) Промени в държавните граници и големина на територията

- **Териториални промени** **8 точки**
- **Големина на територията** **2 точки**